

Časopis Krišnova dvora pro přátele a oddané Krišny číslo 5 - říjen, listopad, prosinec 2005

S koncem roku se vždy tak trochu nabízí takové to zasněné hodnocení celého roku a vyvstávají očekávání na rok příští. Taková ta stále se opakující známá předsevzetí, ať už ta vnější, jako třeba od Nového roku nekouřím, od Nového roku nepiji atd., ale i ty

nitřnější plány o tom, co vše chci dokázat sám sobě či ostatním, se naštěstí oddaných Krišny netýkají. Duchovně pokročilý člověk nežije s tím materialistickým všepronikajícím pocitem, že musí „něco“ sám sobě a ostatním dokázat. *Pokračování na str. 2*

Pokračování ze str. 1

To vlastní úsilí podmanit si sám sebe a dokázat si, že jsem šťastný, silný, poživatel a kontrolor, je jen zdroj marného a vyčerpávajícího zápolení, které stejně nikam nevede. Vědomí Kršny znamená přinášet radost Kršnovi a těšit se z vyšší chuti, která samovolně plyne z duchovní realizace. Ale přesto není na škodu podívat se zpátky, zhodnotit naše úspěchy a neúspěchy, kopance a vítěz-

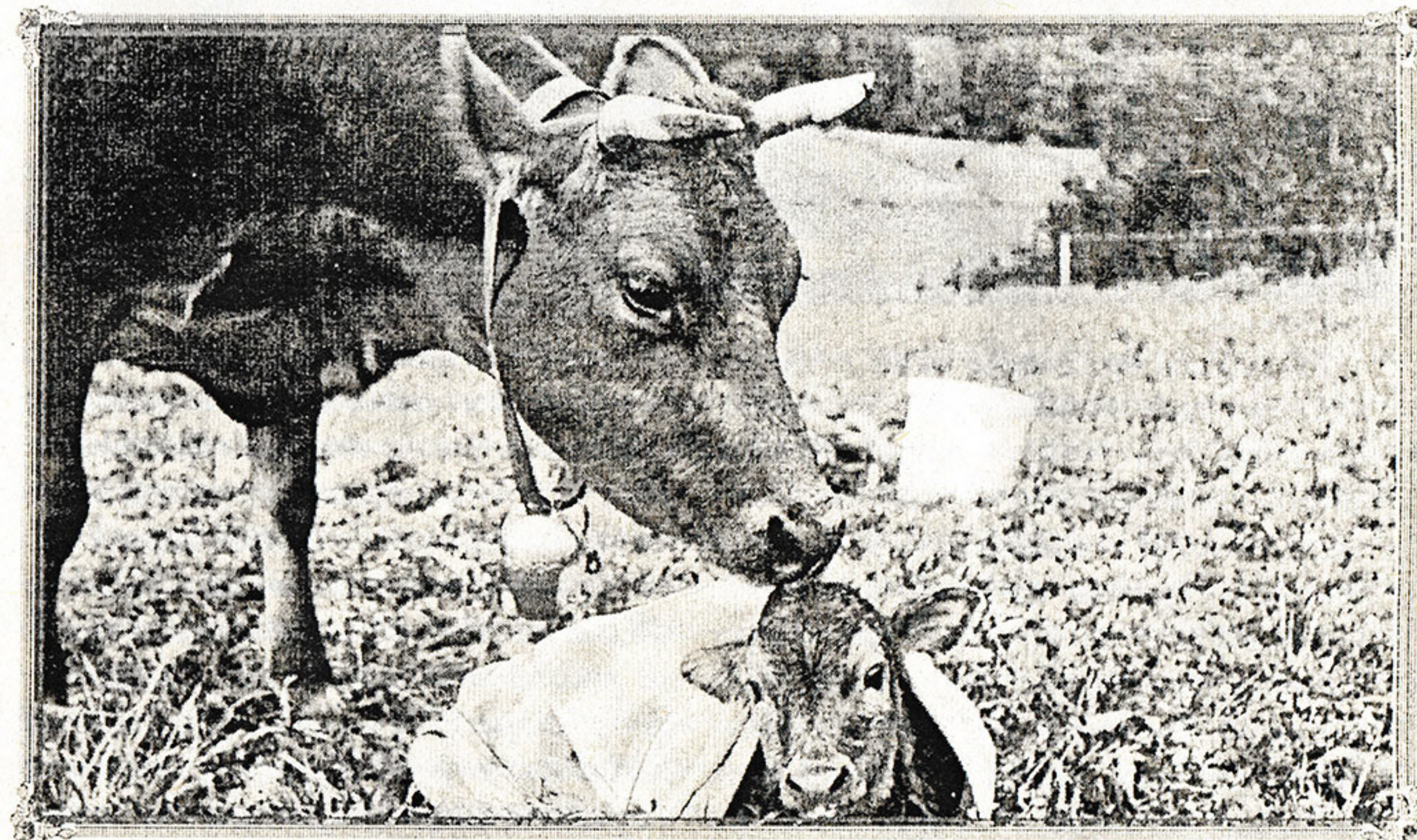
ství a s Novým rokem a zralým nadšením po vzoru sovětských osvoboditelů „Kupředu levá, zpátky ni krok“ si vytyčit cíle, nikoliv však pro své rozmary, ale pro Kršnovu spokojenost. Sám očekávám, že příští rok bude asi ten nejlepší a nejpřevratnější, jaký kdy byl. Tak za oddané z farmy přeji všem hodně, ale hodně pokroku na cestě ke Kršnovi a hodně času stráveného pěkným opěvováním a nasloucháním Jeho slávy. Haré Kršna.

Obsah

3. Novinky na farmě
– co se stalo a co se chystá.
6. O indické hudbě od Nityapadakamala prabhu
– jak souvisí s Krišnou
9. Dopis
– od Brahmanandy prabhu
10. Ganga
– vzpomínky z filmářské cesty od ústí k pramenu Gangy. Dokumentární film je již na DVD a je možno si o něj napsat na adresu redakce.
13. Ze života včel
14. Vzpomínky Tamal Kršna Gósvámího na Šrílu Prabhupádu
15. Umělecká tvorba

Novinky na Krišnově dvoře

Velkou událostí je, že se narodil býček jménem Dharma. Oproti jiným více či méně komplikovaným porodům se Dharma narodil opravdu hladce. Bhakta Pepa si šel do výběhu na kopci pro voly na orání a najednou kouká a vedle kravky Kunkumi si prohlíží nový svět malé tele! Všichni jsme se přišli podívat na nový přírůstek a s radostí jsme zjistili, že je to kluk. Ve Védách je řečeno, že kdokoli třikrát obejde krávu, která zrovna porodila tele, je to jako by obešel celou Zemi, s radostí jsme využili tohoto požehnání a klidná zvířata obřadně obešli. Samo sebou také přijel veterinář a shledal, že vše je v pořádku, až na to, že býček nechtěl zprvu vůbec pít od mámy, a tak oddaní ho museli doslovně nutit, aby pil

mléko z kojenecké láhve. Za pár dní však pochopil, že přímo od mámy je to lepší, a tak nový býček Dharma (náboženství) rozšířil kršnodvorské stádo na 18 zvířat.

Bhakta Pavel také dostal darem krávu holštýnského plemene jménem Ganga. Několik prvních dní si nemohla zvyknout na zaběhlou hierarchii a vzájemnou toleranci ve stádě a snažila se terorizovat, koho mohla, to netrvalo dlouho a „zdravý rozum“ záhy zvítězil nad neovladatelnou vášní. Těž významně přispěla ke zvýšení množství mléka, což přimělo oddané starající se o krávy zakoupit starší chladič zařízení, odstředivku a máselnici k výrobě másla a jiných produktů, což povede k lepšímu zhodnocení mléka. Odstředivka

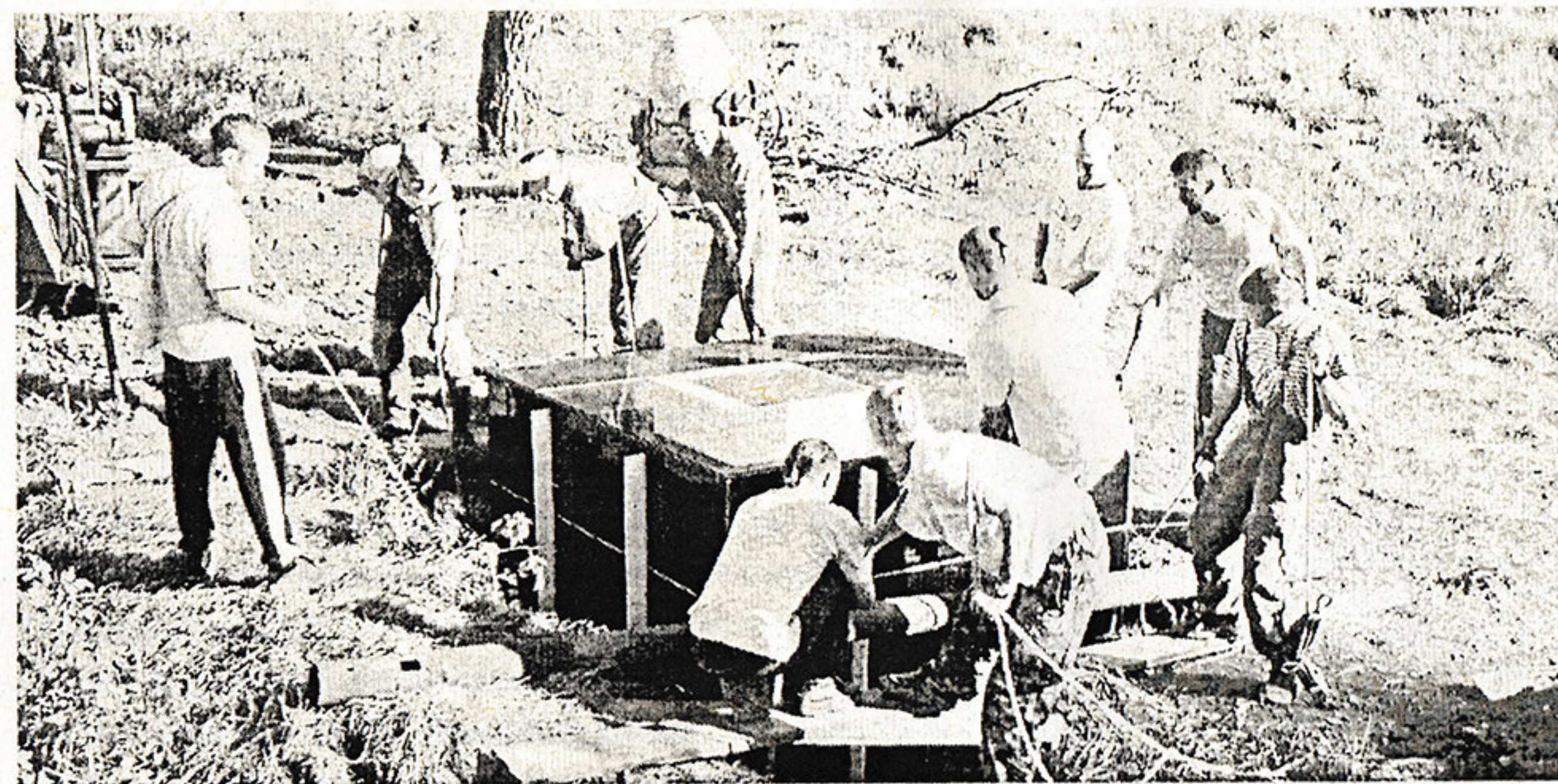
a dřevěná máselnice ještě nejsou využívány, a tak na výrobu žlutého másla lahodné chuti používáme šlehačí stroj. V současné době máme přibližně 28 litrů mléka denně a doufáme, že na jaře to bude ještě lepší.

Bhakta Pepa se pustil do orby jednoho hektaru s pluhem za zvířata. Kupodivu mu to šlo hladce a za 10 hodin měl hektar hotov. Orba sice ne nijak zvlášť hluboká, což pro ty, co znají zákonitosti života v půdě, je vlastně ku prospěchu. Není potřeba dodávat, že je dobré tímto směrem pokračovat, a s nadějí doufáme že jednoho krásného dne nebudeme ten plechový nesmysl, který si říká traktor, potřebovat.

Při příjezdu na farmu si každý může povšimnout malé mobilní chatky hned vedle severního štítu stodoly. Prahlád Nrsimha prabhu, dlouholetý podporovatel farmy (výrazně pomáhal v těžkých obdobích, posílal oddané na výpomoc na farmu, koupil mlýn a odebíral tuny mouky pro své pražské pekařství a prodejnu atd.), se rozhodl využít příznivých možností farmy, jako třeba zdravé životní prostředí, intenzivní duchovní život, společnost oddaných, a tráví na farmě více času. Proto si i zakoupil zmíněnou chatku. Zatím, kvůli své

intenzivní obchodní a výrobní činnosti v pekárně jezdí jenom na víkendy, ale vážně uvažuje a plánuje stavbu rodinného domku přímo na farmě. Pokud by vše ohledně stavebních povolení a legislativní smlouvy s farmou proběhlo hladce, a zatím to vypadá, že není žádná velká překážka, tak by Prahlád Nrsimha prabhu rád začal na jaře stavět. Domeček by měl stát na místě tzv. "skanzenu" vedle ořechu. Zatím se plánuje patrový dům, kde budou dvě bytové jednotky a podkroví. Je to velká věc a znamenala by ohromný přínos pro farmu, ale zatím bych nerad předbíhal, a tak se necháme překvapit a samo sebou budeme vás informovat o dalších krocích.

Také jsme společnými silami vybudovali novou nádrž na vodu a to hned za malou zíd-
kou mezi mlýnem a stodolou směrem k rybníku. V polovině října se vše soustředilo na tento nelehký úkol. Za pomoci bagru a ručním kopáním jsme vyhloubili jámu 2x2 metry a 2,5 metru hlubokou, vybetonovali dno a do ní posadili nově zakoupenou umělohmotnou nádrž na 8000 litrů. Na ni se pak musel udělat betonový obklad a zapojit na současné čerpadlo ve sklepě. Tak jsme se mohli rozlou-

čit se starou nádrž ve sklepě, rádi bychom její hloubku využili v létě jako ledničku. A novou nádrž zajistili tak více pitné vody na festivaly, kdy jsou zvýšené požadavky.

Do zemědělského sektoru přibyl staronový „hnoják“, jednoosý valník s upraveným koncem na rozhazování hnoje. Přejme mu dlouhá léta a hodně dobře odvedené práce.

Na farmu přišly též dvě nové tváře – Petra a Jitka z Domažlic. Petra neustále plánuje různá divadla jak pro kulturně-duchovní povznesení těch nejmenších i starších oddaných, tak i široké veřejnosti zvláště vše chystá na mírový pochod Padajátra. K tomu vyrábí různé maňasky a loutky v indickém stylu, takže se máme na co těšit. Jitka, studovaná učitelka, mimo jiné vážně a promyšleně připravuje základy pro možnost domácí výuky malých dětí na farmě. S malou Jahnaví, která na přes rok bude školou povinná, již začala s výukou. Rádi bychom ve spolupráci s chotýšanskou školou rozvinuli tuto alternativní výuku. Zatím je však vše ve hvězdách, no možná o trochu blíž.

Ohledně školy máme dvě nejschůdnější možnosti. Zaprvé domácí výuka na farmě. Na téma domácí výuka dětí se mataji Padma-

Indie semináře pořádaného v Gurukule ve Vrndávanu a z tohoto vysoce autorizovaného školení si přivezla spoustu poznatků a praktických rad. Jako druhá možnost je posílat děti do školy v blízkých (3 km) Chotýšanech. Místní škola, i když malá, (40 dětí) sklízí velké úspěchy se svým otevřeným přístupem k výuce, a to i hendikepovaných dětí, a otevřenou spoluprací s rodiči. Škola se v roce 1996 připojila k práci ve vzdělávacím programu „Začít spolu“. Tento program je alternativou k zaběhlému „frontálnímu vyučování“ a klade velký důraz na individuální přístup k žákovi, individuální hodnocení, přímá účast rodičů, projektové vyučování a jiné. Takže, ve spolupráci s paní ředitelkou této školy oddaní-rodiče najdou tu nejideálnější cestu, a samozřejmě vás budeme dále informovat.

Podzim neodmyslitelně patří oslavě kopce Govardhanu a svátku krav, který letos připadl na 2. listopadu. I přes pochmurné počasí se na farmě sešlo asi 50 hostů a oddaných. V kravíně jsme příznivými předměty jako vonné tyčinky, květiny, oheň, uctili krávy a poté naslouchali o slávě kopce Govardhan, jak tehdy před 5000 lety všichni pastevci krav chtěli uctívat boha deště Indru a tak mu vzdát dík za úrodu a život. Malý Kršna však řekl svému otci Nan-

dovi Maharajovi: „Neuctívejte Indru, on nám blahobyt nepřináší, posílá dešť i na místa, jako je oceán či skáli, kde není vůbec potřeba, to znamená, že dešť přichází automaticky a není potřeba za něj děkovat. Lépe když uctíme kopec Govardhan, který nám dává ovoce, zeleninu a trávu našim kravám.“ Prostí pastevci v čele s Nandou z velké lásky sedmiletého Kršnu poslechli a obětiny zamýšlené pro Indru obětovali Govardhanu. Když Indra zjistil, co se stalo, nepřičetně se rozzuřil nad jejich troufalostí, jak už to bývá, když je někdo pyšný, a poslal na Vrindávan, sídlo pastevců, strašlivý dešť. Ze strachu před strašlivou bouří a hrozící povodní se všichni modlili ke Kršnovi o záchranu a Ten, aby opětoval lásku svých oddaných zvedl Govardhan na své levé ruce a jako deštník jej držel nepřetržitě sedm dní. Tak, ujištění Kršnovou ochranou, se pod něj schovali všichni obyvatelé Vrindávanu i se zvířaty. Tuto zábavu si každoročně připomínáme

nasloucháním, opěvováním a velebením Kršny. Kopec ze sladkostí připomínající Govardhan letos ozdobila Govardhan-šila, neboli skutečný kámen z originálního Govardhanu v Indii. Jako vždy jsme na závěr měli lahodnou hostinu a se srdcem naplněným radostí jak plást medu se všichni rozjeli do svých domovů. Jenom jsme všem připomínali, že příště musí přijet zase.

Giri Govardhan kí jaya !

A jedna z posledních novinek je , že díky sponzorskému daru a velké péči bhakty Tomáše z Moravy, mají Božstva na farmě novou část oltáře. Jedná se o krásně vyřezávané domy nad Božstvy, sloupky a drobné dekorace na hlavním podstavci. I přesto, že se bude na tom ještě trochu pracovat, již nyní je to nádherná podívaná a celý oltář tak získal skutečný indický nádech a starobylý vzhled, podtržený uměleckou zručností. Takže, ó milovníci krás, máte se na co těšit.

Indická hudba

- jak souvisí s Krišnou

Dnes jsou bohužel rozšířené různé nesmyslné teorie a bludy o indické klasické hudbě, většinou šířené lidmi, kteří nevědí nic o hudbě jako takové a jen zneužívají důvěřivosti druhých. Často tak můžeme slyšet, jak takový člověk přesvědčuje ostatní: „Cítíte, jak vám ten tón vibruje v tom koleně“ nebo „musíte to cítit ze srdce a jakoukoliv notu pak zazpíváte, to je ta dokonalá indická hudba“.

To samozřejmě neznamená, že při zpěvu nebo hře na nástroje není „srdce“ důležité. Vložit své srdce a duši do svého hudebního projevu je skutečně velmi důležité, ne-

-li nejdůležitější aspekt hudby jako takové. A zvláště v indické hudbě má i mystika a duchovno své neodmyslitelné místo, ale zpívá-li někdo falešně, tak by se neměl skrývat za tyto ezoterické aspekty a „podvádět“ tak ostatní.

V Čechách se indická hudba objevuje jen velmi pozvolna. Má na tom určitě podíl i nedávno minulý režim, přestože v zemi, která byla jeho symbolem a původem, je indická hudba velmi oblíbená. U nás se, z velké míry díky Rásabiháří deví dásí, dostává pomalu do povědomí lidí indický chrámový tanec Bharat Natyam. Stejně jako

tento tanec, má i indická hudba také svůj původ ve Védách. Když jsem byl začátkem tohoto roku ve Vrindávanu v Indii, tak za mnou jedno ráno přišel můj kamarád Stoka Krišna dás a s nadšením mi četl z výkladů Višvanátha Čakravartího Thákura k desátému zpěvu Šrímad Bhágavatamu, kde je na začátku popisu tance Rása zmínka o tom, kterak gopí zpívaly pro Krišnu. Višvanáth Čakravartí Thákur tam pak věnuje několik stránek védské hudbě. Ve verši samotném je řečeno, že Lalita a Višákha sakhí zpívaly Dhrupad(původní styl zpěvu dodnes vyučovaný v severní Indii). Pro oddané je jistě zajímavé, že v podstatě všechny texty v Dhrupadu jsou o Krišnovi. Je to hlavně zásluhou Svámí Haridáse(16. století), kterého většina indických hudebníků a tanečníků uctívá. Pro mě je Svámí Haridás ideálním hudebníkem, protože zpíval jen pro potěšení Krišny, a jednou, když takto zpíval, Krišna se mu zjevil na klíně jako Banke Biháří (jedno z hlavních Božstev dodnes uctívané ve Vrindávanu). Cílem tohoto článku je přiblížit indickou hudbu a její aspekty posluchači. Bohužel se nelze vyhnout používání sanskrtských či hindských slov, ale prosím čtenáře, aby si s těmito slovy nelámali hlavu. Budu se tato slova vždy snažit vysvětlit co nejsrozumitelněji. Samotnému mi trvalo velmi dlouho, než jsem, byť jen nepatrně, pronikl do tohoto odvětví védské kultury. Technické popisy jsou samozřejmě daleko pochopitelnější s praktickou ukázkou, proto se jim snažím vyhnout, pokud je to možné.

Pojem, na který zcela jistě narazíme, když se budeme zajímat o indickou hudbu, je

Rága

Znamená barva, nálada, pocit. Každý určitě ví či má zkušenost, že hudba může měnit atmosféru a vytvářet určitou náladu. Rága není jen hudba, není to jen stupnice,

není to jen melodie a přece je to vše dohromady a ještě více. Chceme-li pochopit, co je rága, tak musíme porozumět několika důležitým slovům, která popisují několik základních pojmů a věcí, jež se týkají rágy a nástrojů používaných při hraní rág.

Tampura

Kdykoliv si pustíte nějakou nahrávku klasické indické hudby, tak nejspíše první zvuk, který uslyšíte, bude monotónní, až hypnotický zvuk tampury. Tampura udává tóninu, která se na rozdíl od západní vážné hudby po dobu koncertu většinou nemění. Tóninu určuje rozsah zpěváka či nástroje.

Hudebník tedy, obecně vzato, nerozvíjí harmonii, tu jen udržuje a veškerá pozornost se upíná k melodii. Tak se tedy dostáváme k prvnímu bodu, kterým je tzv.

Arohi - Avarohi

Neboli vzestupná a sestupná stupnice.

Stupnice se v hindí nazývá Saptak (sapta = sedm) a skládá se ze sedmi not (swara): Sa ri ga ma pa dha ni - ekvivalent Do re mi fa sol la si. Sa a Pa jsou noty neměnné a tamera bývá naladěna právě do těchto not. Další 4 noty, jmenovitě R, G, D, N, mohou být snižené o půl tónu a M může být o půl tónu vyš. Tím vzniká spousta možných kombinací. Některé rágy mají stejnou vzestupnou i sestupnou stupnici a u jiných se stupnice liší, ať už počtem užitých not nebo jejich zvýšením, či snížením. Stupnice ale není sama o sobě směrodatná, co se rágy týče. Existují totiž rágy s identickou stupnicí v obou směrech, ale úplně jiného charakteru. A to už se dostáváme k druhému bodu, kterým je:

Vadi a Samvadi

Označují nejdůležitější a druhou nejdůležitější notu rágy. To znamená notu, na kterou se klade největší důraz, nejčastěji na ní hudebník spočívá, nebo je dominantní v různých melodických frázích, během prezentace té které rágy. Ostatním notám povoleným v rámci rágy se říká Anuvadi a notám zakázaným se říká Vivadi.

Pakar

je klíčová melodická fráze, která je jakýmsi kořenem rágy a podle které můžeme rágu identifikovat.

Rága je z hudebního hlediska útvar, který má sice svá pravidla, ale když je pochopíme, získáme tak volný prostor pro svůj osobitý projev a improvizaci v rámci těchto pravidel.

Z hlediska indické hudby a filozofie je každá rága osoba. Arohi, Avarohi, Vadi, Samvadi, Anuvadi a Pakar jsou tedy vlastnostmi a charakterem každé rágy. Pakar je například často zmiňován jako tzv. „tvář“ rágy, která nám, stejně jako v případě lidí, umožní s jistotou rozpoznat, o kterou rágu se jedná. Každá rága má také určitou náladu a přísluší jí určitá denní doba nebo roční období.

Tála

Je asi druhým nejdůležitějším pojmem v indické hudbě. Je to rytmický cyklus, do kterého je pak zasazena kompozice a improvizace v rámci určité rágy. Ve Védách je jeden verš, který říká: „šruti mátá, laya pitá“, neboli melodie je matkou a rytmus otcem hudby. Většina z nás má asi zkušenosti ať už z rádia nebo z tanečních pouze s jednoduchými rytmy jako je 4/4, který můžeme slyšet skoro v každé písničce v rádiu, 3/4 což je valčík a nebo 2/4 polka. Indická rytmika je asi nejkompexnější rytmika vůbec. Setkáme se v ní běžně s rytmy na 6, 7, 8, 10, 12, 14 a 16 dob, ale zkušení hudebníci se s přehledem pohybují i v rytmech na 11 a půl doby. Asi nejpoužívanější rytmus je tinal, který je na 16 dob. Je často také vyučován jako první, nejspíše proto, že se na něm dají snadno vysvětlit základní pojmy a principy talů. Tinal je složen ze 4 částí po čtyřech dobách. První doba v každé části se nazývá Thali, když je znělá a Khali, když je neznělá. Tin znamená 3 a Tinal se tak jmenuje proto, že má 3 Thali. První Thali v cyklu se nazývá Sam.

Mátrá je v podstatě ekvivalentem slova doba a Bol je přepisem rytmu do slabik. Tinal má tedy 16 mátrá a nejzákladnější bol je: dha dhin dhin dha dha dhin dhin dha dha tin tin ta ta dhin dhin dha. 1. doba je tedy Sam a jelikož je znělá, tak je zároveň i Thali, Thali jsou také 5. a 13. doba. 9. doba je Khali.

Pokračování příště

*Všechna Sláva Guruovi a Gaurangovi
Pro všechny oddané*

1968-09-07
Nový Vrndávan

Zrovna jsem se vrátil ze svého dvoudenního pobytu v našem nejnovějším centru Nový Vrndávan v Moundsville, Západní Virginie, blízko Wheeling. Tento nový Vrndávan, pod vedením Šríman Hayagriva a Kirtanandy Maharaje, vypadá velice slibně, je to velký krok kupředu pro vědomí Kršny v Americe.

Je tam statek a několik dalších budov, studna, potoky, kopce, (Govardhan, jak jej pojmenoval Swamiji) pastviny (krávy budou brzo potřeba), ghát, jezírko, les, a to vše na 138 akrech.

Prabhupáda chce, aby zde bylo postaveno 7 chrámů. Hlavní činností bude ochrana krav. Tak ukážeme světu, že perfektní společnost může obstát jednoduše žitím s krávy, obděláváním půdy a zpíváním Hare Kršna.

Je potřeba udělat velký kus práce. Swamiji požádal, aby tam byli okamžitě posláni alespoň čtyři oddaní. V novém Vrndávanu chybí takzvané nezbytnosti jako teplá tekoucí voda a toalety, takže je potřeba jenom silných a houževnatých oddaných, zvláště ti, kteří mají truhlářské zkušenosti a mohou dělat manuální práci.

Nový Vrndávan bude zvláště přitažlivý pro hospodáře, kteří budou chtít vychovávat své děti v plném vědomí Kršny.

Takže všichni oddaní, kteří se zajímají o žití v Novém Vrndávanu, ať mě okamžitě nebo co nejdříve kontaktují. Ti s truhlářskými zkušenostmi by tak měli učinit zvláště.

Schváleno A.C. Bhaktivedanta Swami

Schváleno Kirtanananda Swami

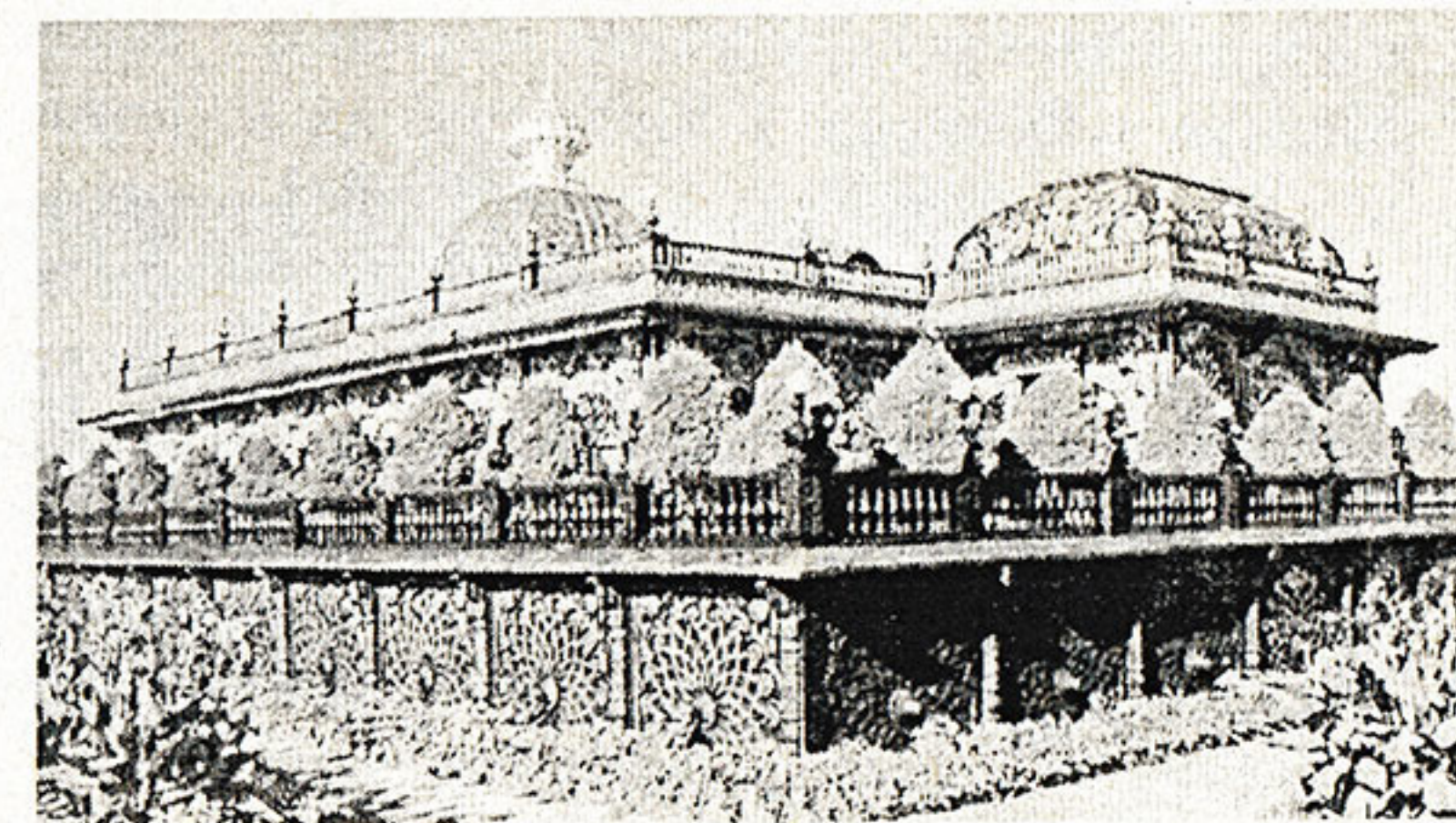
Schváleno a podepsáno Brahmananda dás brahmačári

Dopis od Brahmanandy prabhu je ze začátku našeho hnutí a kázání v Americe. Přímo ukazuje důležitost a naléhavost takového projektu jako první farma Nový Vrndávan. Dopis, který jsem přeložil, nám tak může trochu připomenout tu atmosféru a nadšení prvních oddaných, kdy se pro velké věci dělaly velké oběti, a na mě to působí, že to musela být velká doba velkých činů.

Nový Vrndávan je dnes zařazen mezi turisticky zajímavá místa v Americe a se svými sedmi chrámy a rozvinutým zemědělstvím a ochranou krav je zajímavý pro tisíce návštěvníků z celého světa. Můžeme v klidu říci, že splnili a stále plní svá předsevzetí a přání

Šríly Prabhupády. Jednomu ze sedmi chrámů, který je postaven k počtě Šrílovi Prabhupádovi, se říká taky „Zlatý Chrám“, protože je tam použito velké množství zlata.

Pro nás všechny je to inspirace, vědět o tak vzkvétajícím projektu a možná právě tento dopis významně přispěl k jeho úspěchu.

Ganga

vzpomínky z cesty
od ústí k pramenu
Gangy v roce 2003

Ganga Při cestě do Bhagalpuru jsme dorazili do Navadvipu a tam s kamennou tváří zjistili, že slibovaný vlak přímo do Bhagalpuru nejede. „Jestli chcete do Bhagalpuru, tak musíte nejdřív autobusem do Bardhamanu a potom o půlnoci vlakem za pouhých 475 rupií.“ Přijmáme zajímavou a jedinou nabídku a kráčíme si to za doprovodu rikšáků, kteří nabízejí svoje vysoké ceny za pár set metrů svezení. Za 3 hodiny jsme v Bardhamanu, domluvíme si nádražní pokoj a čekáme na půlnoc. Mezitím odběhneme s Kirtim nakoupit nějakou tu zeleninu na vaření a v jednom obchůdku musíme hloučku zájemců vysvětlovat, co se nám v Indii líbí, co ne, jestli hrajeme kriket a co děláme v Evropě a podobně. Z veselého setkání jsem se přesvědčil, že tihleti pánové mají Indii velice rádi, jsou na ni zdravě hrdí a jsou maximálně družní a přátelští. Nezkoumal jsem, z čeho jsou tak spokojeni, jestli z vědomí

Krišny, dobrých obchodů či sluníčka, ale asi to bude od všeho trošku.

Večer vařím naši nejtradičnější pochoutku – baklažán s rajčaty, kvalitní rýže a okurkový salát s troškou jogurtu. Půlnočním vlakem pak ráno přijedeme do Bhagalpuru.

Bihár, další stát na naší cestě, je znám jako jeden z nejhudších a převážně zemědělských států Indie. Ubytováváme se v hotelu Rajan, tak nějak hotel střední třídy, a majitel nás pozval na podvečerní projížďku jeho džípem po okolí. S Kirtim radostně přijmáme, a tak odpoledne ozbrojeni kamerou a foťákem jedeme.

Po chvíli protlačování na rušných a starodávných cestách vyjíždíme za město a otvírají se před námi nedozírné pláně v povodí Gangy. Jedeme přes několikakilometrový most a náš hostitel nám vypráví, jak nejlepší úroda z Biháru pochází z řečiště Gangy. V období dešťů je řeka víc jak 7 km široká a po zbytek roku, kdy Ganga je „jen“ několik set metrů

široká, je její řečiště po celém Biháru zdrojem nejlepší půdy na pěstování banánů, obilí, třtiny a dalších. A také že prý nemá cenu modernizovat zemědělství, protože by tím spousta lidí přišla o práci, a co potom s nimi.

Nekonečné aleje mangových stromů u konce několikakilometrového mostu ohraničují majestátní řečiště Gangy přeplněné hlavně banány, cukrovou třtinou a asi ananasů nebo něčeho takového. Všude se míhají zemědělci ať už pěšky nebo s volskými spřeženími, na Ganze je spousta lodiček s rybáři, a tak na zpáteční

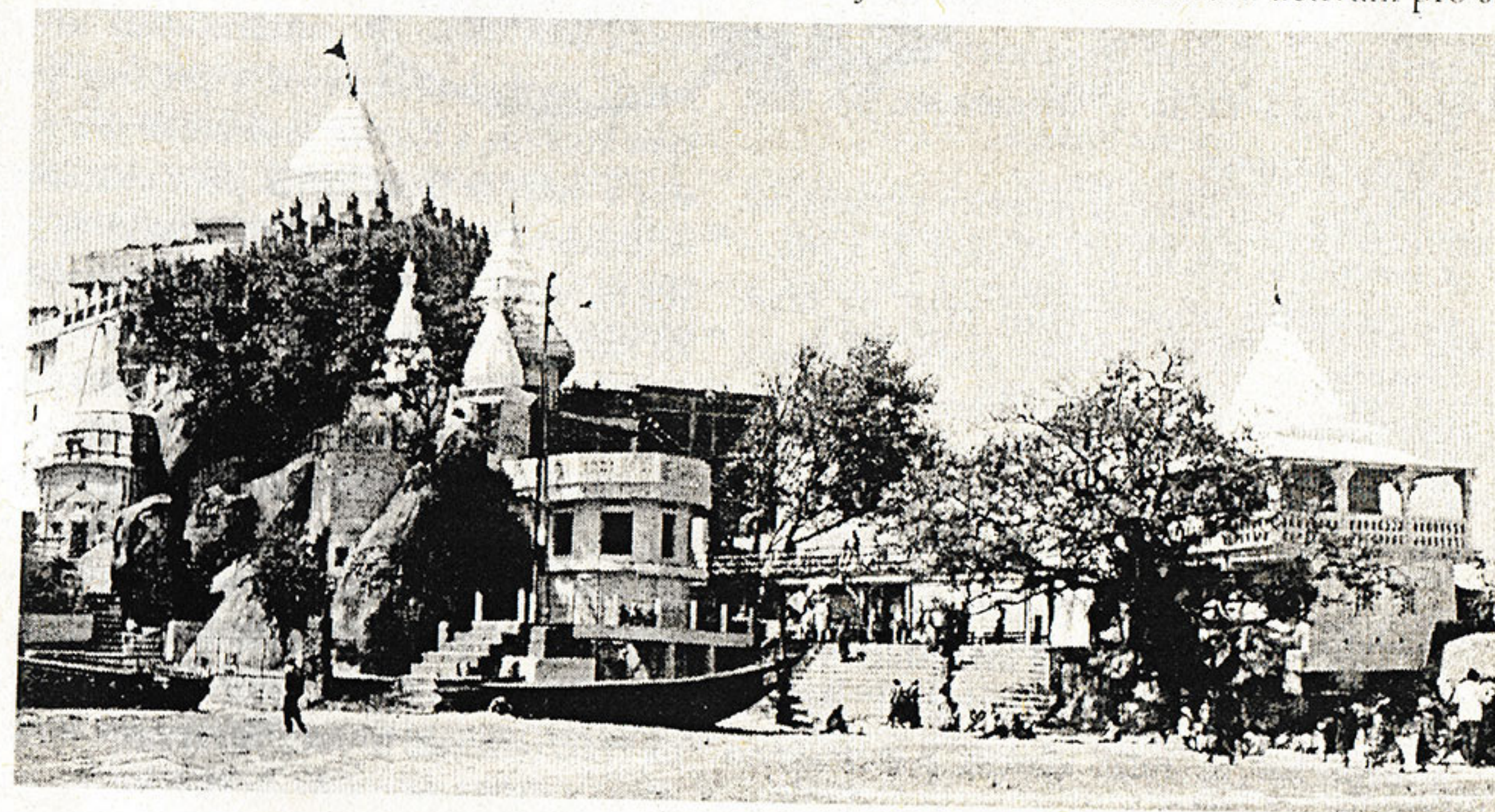
cestě zastavíme a začneme natáčet. Mám strach, že ten osudový den, kdy je předurčeno, že spadne tento ve větru chvějící se železobetonový most, právě nastal. Při každém projetí většího auta se most nebezpečně zachvěje a mně to „docela vadí“. Za chvíli přijede policejní auto z malé stanice, která na obou koncích hlídá most,

a policajt nám vysvětluje, že jsme porušili zákon, že na mostě se nesmí fotit, a chtěl nás asi zatknout jako nějaké špiony. To vše až do okamžiku, kdy přistoupí náš hostitel, řekne pár slov a policajt s úsměvem odjíždí. Vrátime se do hotelu a ještě chvíli diskutujeme s naším hostitelem a on nám zajistí auto s řidičem na zítřejší výlet do blízkého chrámu v místě zvaném Sultanganj.

Jeden z největších motivů vytesaných do skály byl ležící Mahá-Višnu a Nrsimhadév, jak trhá Hiranjakašipua.

Ráno plně vybaveni kamerami vyrazíme překrásnou krajinou do zmíněného chrámu. Občas zastavíme a fotíme něco při cestě, Maháráj si pochvaluje jak

přírodu, tak vlastní auto a volnost při cestování. A po několika hodinách jedeme písečným korytem Gangy až ke skále, na které stojí chrám Jahangir, místo, kde velký světec Jahnu muni měl svůj ášram, kde meditoval a podstupoval tvrdou askezi. V období deště chrám, který dříve sloužil též jako centrum učenosti a uctívání pro ši-

roké okolí, je obklopen Gangou a návštěva je možná pouze lodí, pro návštěvníky je to připomínka zábavy mezi Gangou a Jahnu Munim. Když dravá sestupující Ganga následovala kočár krále Bhagiraty, který vedl řeku k oceánu, stalo se, že narušila meditaci Jahnua, který ji ve zlosti spolkl. Až na úpěnlivé prosby krále ji mudrci opět vypustil, a to svým pravým uchem. Od té doby je Ganga též známa jako Jahnaví, dcera

Jahnu muniho. Ve skále, na které chrám stojí, jsou zajímavé a velice staré vytesané výjevy z Puranických příběhů znázorňující avatary Višnu, sestup Gangy a jiné. Jeden z největších motivů vytesaných do skály byl ležící Mahá-Višnu a Nrsimhadév, jak trhá Hiranjakašipua.

Chrám je soustavou menších chrámečků a místností, jejichž procházení je zajímavá prohlídka připomínající výlet na hrad, musíme se držet určené cesty, abychom nezabloudili nebo nekomplikovali prohlídku jiným návštěvníkům. Kněží starající se o nespočet Božstev, jako třeba Gangy, Šivy, Ganéše, Kršny, Durgy a jiných jsou přátelští a povznesení nad děním okolo. Místo je nabité mystikou a celá atmosféra je jako by nabádající, aby člověk hledal věčnost a nenechal se rušit větrem pozemského dobra a zla. Někde jsme se museli skoro

plížit a na focení zevnitř nebylo moc dobré světlo, a tak jsme to rychle prošli. Na střeše a v okolí chrámu byly pěkné možnosti k focení i natáčení, čehož jsme řádně využili. Řidič v klidu čekal u auta a já se stihl ještě trochu vykoupat v široké a kalné Ganze. To místo bylo na takovém klasickém indickém venkově, kde nikdo nespěchá. Po cestě zpátky ještě zavítáme do blízkého, trochu opuštěného chrámu Radha Govinda, kde uděláme pár fotek, a jedeme zpátky.

Večer nás navštíví tajná indická policie. Kirti s nimi mluví na recepci, zatímco s Mahárájem prohlížíme fotky. Kirti příběhne, že musíme okamžitě na recepci s pasy a letenkami ukázat se tomu tajemnému. S nevolí jdeme dolů, ale náš Sherlock už tam nebyl. Ma-

háráj mi říkal, že po celé Indii žije pořád načerno spousta hippís i ze šedesátých let a toulají se po Indii.

Poprvé jsem taky zkusil smažit, a to na hořčičném oleji. Při smažení purí se náš pokoj naplnil dráždivým a příšerně pálivým kouřem, s Kirtim jsme začali oba ronit slzy a dusit se. Ještě chvíli jsem pokračoval ve smažení, pak Kirti otevřel okno a za ním stál na střeše náš hostitel se skupinou dělníků stavějících nové křídlo hotelu. Nevěřičně koukal dovnitř a asi nechápal, jak někdo, kdo si musí vařit sám, protože nemůže čili (jak jsme vždy vysvětlovali) může při vaření takhle „propálit“ celý pokoj. Když jsme Mahárájovi řekli, že jsem smažil na hořčičném oleji, tak se purí ani nedotkl. My jsme se jich s Kirtim dotkli a druhý den s výrazkou na tváři (odnesla to naše játra) jsme vyrazili na naší další cestu, a to do Patny.

Ze života včel

Hospodářský a kulturní význam včelařství

Původně se člověk začal zabývat chovem včel pro výnos medu, dnes je však dokázáno, že užitek ze včelařství je daleko vyšší.

Včelařství totiž zajišťuje mnoho významných úkolů, z nichž hospodářsky největším je opylování cizosprašných hmyzosubných rostlin. Bez pomoci hmyzu by se tyto rostliny neopylily téměř vůbec, nebo by nevytvořily semena takové hodnoty jako při opylení hmyzem.

Z hospodářsky významných rostlin se jedná například o jeteleviny, luskoviny, semenné zeleniny, ovocné stromy, bobuloviny a léčivé rostliny.

Z velké říše hmyzu má tedy zásadní význam pro opylování jen včela medonosná a z divoce žijících druhů hmyzu čmeláci a samotářské včely. Vlivem chemizace v zemědělství a lesnictví užitečných divokých opylovačů značně ubývá, takže včela medonosná chovaná člověkem se stává nejdůležitějším opylovačem.

Na zajištění cizosprašného opylení hmyzosubných rostlin se včela medonosná podílí přibližně z 95 %, zbylých 5 % připadá na samotářské včely, čmeláky a ostatní příležitostně opylující hmyz. Včela je

k opylování nejlépe vybavena. Má jemně ochlupené tělo, na kterém dobře ulpívají pylová zrnka, má zvláštní zařízení pro sběr a přenášení pylu a nektaru, nepoškozuje květy, protože má tupá kusadla, navíc žije ve velkých koloniích (až několik desítek jedinců) a hlavně přenáší pyl správného druhu, takže její návštěva má vždy plnou biologickou účinnost.

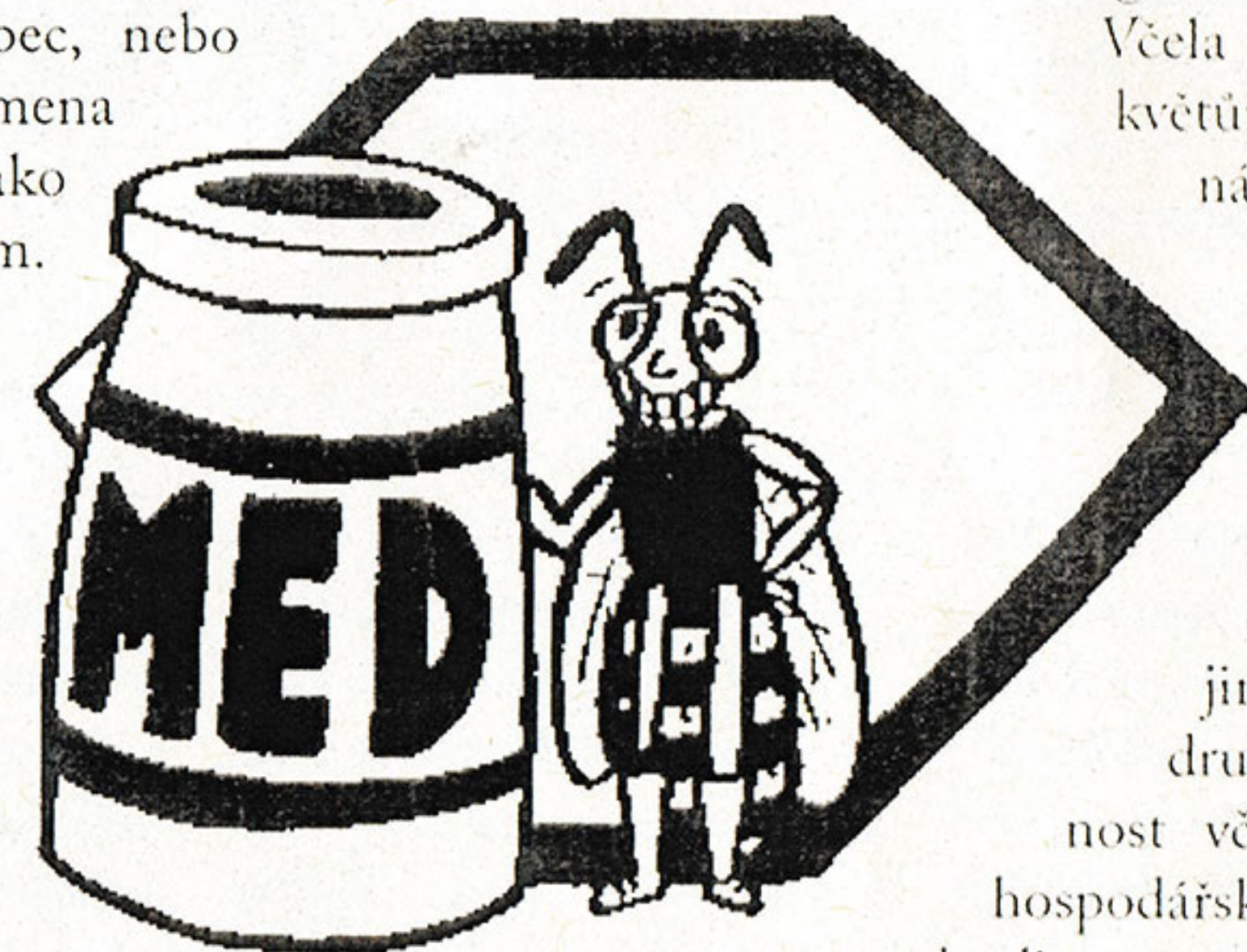
Včela je totiž věrná květům, to znamená, že na určité květy jednoho rostlinného druhu létá delší dobu, přičemž ne navštívuje květy jiných rostlinných druhů. Taková činnost včel tedy zvyšuje hospodářské výnosy a také kvalitu semen.

Včelařství přináší nejen hodnotu ekonomickou, ale i hodnoty morální, kulturní a výchovné.

Dokáže v člověku probudit nebo dále rozvinout vlastnosti jako přemýšlivost, nezištnost, trpělivost a jistě i další klady. Pomáhá rozvíjet i samostatnou tvůrčí činnost, zvláště když podmínky pro včelaření nejsou zrovna ideální.

Většina včelařů si také uvědomuje nutnost organizace (ČSV - Český svaz včelařů), a proto je naprostá většina jejími členy.

Pokračování příště

Tamal Kršna Gósvámí

15. března, 2002, Jeho svatost Tamal Kršna Gósvámí opustil tělo při automobilové havárii blízko Majápuru v Indii. Jeden z nejstarších a nejoblíbenějších žáků Šrílí Prabhupády v roce 1984 publikoval své vzpomínky nazvané „Služebník služebníka“, popisující svoje rané časy v Hare Kršna hnutí a svůj vztah ke Šrílovi Prabhupádovi. Tady předkládáme výňatek, ve kterém uvádí první přednášku, kterou vyslechl od Šríly Prabhupády v San Francisku na jaře 1968.

Šrílovo Prabhupádovo podání Kršna vědomé filozofie nebylo vůbec jako přednášky „západních guruů“, na které jsme chodili. Prabhupáda začal páteční večerní přednášku čtením sanskrtu z velké knihy, z které také často citoval během své řeči. Ačkoliv byl pro mě sanskrt nepochopitelný, byl jsem zaujat jeho autoritativním zvukem. Bylo jasné, že Šríla Prabhupáda objasňuje pradávnu filozofii. Jeho neustálé odkazování na text naznačovalo, že nespokojuje, zkoušeje si vytvořit vlastní filozofický směr. Velice jasné jeho body o tom, jak všichni trpíme v hmotném světě, dávaly smysl. Vědomí Kršny, řekl, vyřeší všechny problémy materiální existence. Jedno-

duchá metoda zpívání Hare Kršna nás pozvedne na duchovní úroveň, nad materiální štěstí a neštěstí. Každý z nás, jak vysvětlil, může prakticky poznat transcendentální efekt ze zpívání Hare Kršna. Ano, a já jsem jej poznal.

Přednáška byla hluboká a někdy nad moje chápání. Ale mnohé, co bylo řečeno, byl prostě zdravý rozum a mohl jsem to vztáhnout na svůj vlastní život. Cítil jsem, že Prabhupádova řeč byla přímá a skutečně zkoušející přinést posluchačům prospěch. Nechtěl nikoho dojmout předváděním svých realizací, přesto bylo jasné, že mluvil z osobního přesvědčení. Neměl potřebu dělat si reklamu, protože on nevolal po následovnících, ale raději nabádal

posluchače, aby zkusili zlepšit svoji současnou situaci a skoncovali s utrpením ve svém životě. To bylo praktické.

Ačkoliv jsem se zúčastnil mnoha lekcí západních guruů, většinou se skládaly z abstraktních idejí prezentovaných vynalezenou, složitou terminologií, která, jak jsem zjistil, byla pro mě těžká k zapamatování od jednoho setkání ke druhému. Meditační setkání byla neméně matoucí. Každá osoba byla povzbuzována, aby „cestovala“ ven z těla a znovu po návratu popsala, kde byla. Nebylo zde žádné vedení, jak nasměrovat naši energii k partikulárnímu cíli. Ať byl cíl jakýkoliv, západní guruové jej nikdy jasně nedefinovali. Srovnávaje obojí, cítil jsem, že

naslouchání Prabhupádovým přednáškám mělo mnohem větší přínos. Zpívání Hare Kršna byl hmatatelnější proces než nějaká prázdna meditace.

Rozhodl jsem se docházet na všechny večerní přednášky v chrámu. Jak jsem začínal být obeznámený s termíny, které Prabhupád používal, celé téma se stávalo i více srozumitelným. Koupil jsem si soubor Šrímad Bhágavatamu. Každodenním čtením jsem si potvrzoval to, co Prabhupáda říkal na svých přednáškách.

Na každé přednášce Prabhupáda zdůrazňoval důležitost vyhýbání se hříšným činnostem, zvláště intoxikaci, jedení masa, nedovolený sex a hazardování. To bylo vůbec poprvé, kdy jsem slyšel někoho vysvětlovat, že takové chování naruší duchovní rozvinutí. Šríla Prabhupáda byl nekompromisní, pokud se to týkalo Absolutní Pravdy. On přišel předat nadčasové učení z duchovního světa, jak jej vyslechl z učednické posloupnosti, a zde nebylo nic

k dosažení zředěním procesu jednoduše pro zvětšení počtu následovníků. On nebyl podvodník jako jiní guruové, které jsem viděl nebo o nich slyšel. On měl plnou víru, že Kršna vědomí může osvobodit každého, kdo je upřímný. Vyslechnutí jenom jedné přednášky mi dalo sílu přestat se všemi hříšnými činnostmi, na které jsem po léta byl zvyklý. V Prabhupádově přímočaré prezentaci čtyř regulativních principů jsem našel správné vedení, které jsem potřeboval.

A trochu poezie...

Pýcha

Nitaypadakamala dás

*Pýcha, černí, co je třeba setřít
Pro skrytou krásu stříbra.
Skvrna, byť i malinkatá,
Přesto symbol špíny -
„Ne, to není moje chyba,
Vinen je někdo jiný!“*

*V zahradě by byla
Zcela jistě plevelem,
Hloupému a slabomyslnému
Údělem.*

*Kdy, kdy už vezmu lék
Na tu infekci?
Co na tom,
Že chutná po pelyňku.
Vždyť mě jen trápí,
Den co den,
od úplňku do úplňku.*

Podzimní

Punya palaka dás

*Tráva už žlutne,
tak jako mně šedivěj vlasy
Osud se zhoupne
a začnou nám zas nové časy
Kdy už se nevěří
na pana Lenina
A kdy se nevěří
ani na pana Darwina*

*No řekni sám ...
Není jich málo,
co tu budou takhle prudit
Co si myslíš, že už vědí
A takhle jim to sedí*

*Kolik máš bodů,
aby si mohl dostat ten papír
Bez těchhle plodů,
aby to člověk rovnou zapách
Ale proč by tvůj život měl*

*stát jen na studenejch
tabulkách
Radši si nech zdát
Jestli ti můžu něco přát
Tak ať se to stane
Má-li se to stát*

*Když se nepřestaneš smát,
budeš na tom mít svůj podíl
Když si budeš jenom brát,
jak kdyby ses nenarodil
Ale když do toho vstoupí
Ten, kdo není hloupý
Tak ti může dát
Nikdy ti nepřestane přát
Chtěl bych Ho mít rád*

*Tráva už žlutne
A já pořád nevěřím tomu,
že stárnu*

Drazí čtenáři, čtenářky a všichni ostatní.

Pokud má kdokoliv zájem podpořit nějaký Bohulibý projekt na farmě či farmu samotnou, může kontaktovat redakci zpravodaje nebo zaslat finanční příspěvek na bankovní konto farmy 189504578/0300. Předem děkujeme za jakoukoliv pomoc, byť by se jednalo i o dobrou radu či pokárání. Jakékoliv nápady, rady, ohlasy a realizace posílejte prosím na adresu Loka saranga dasa, Kršňův Dvůr, Městečko 1, 257 01 Postupice. Email redakce je loka108@centrum.cz, tel. 732870208 nejlépe SMS.

*Na vydání Zpravodaje spolupracovali Var-
našram das, Hana Polišková, Monika Kobu-
tová. Všem velké díky a těšíme se na ohlasy...*

Za farmu Kršňův dvůr
Váš služebník Loka saranga dás

Zpívejte

Haré Krišna
Haré Krišna
Krišna Krišna
Haré Haré
Haré Ráma
Haré Ráma
Ráma Ráma
Haré Haré
a buďte v pohodě

PF 2006

